

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om olycksfalls- och pensionskydd för idrottsutövare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om olycksfalls- och pensionskydd för idrottsutövare ändras så, att grenförbunden bättre än för närvarande kan övervaka ordnandet av det obligatoriska olycksfalls- och pensionskyddet för idrottsutövare. Försäkringsanstalterna skall underrätta grenförbunden om att en obligatorisk försäkring som tecknats för idrottsutövare av till grenförbunden hörande idrottsföreningar och andra organisationer som bedriver idrottsverksamhet har börjat

gälla eller om att försäkringen upphört mitt under spelsäsongen. Det föreslås också att den nedre gräns för idrottsutövarens inkomst som innebär att försäkringsskyldigheten inträder skall höjas till 9 600 euro per år eller per spelsäsong, om denna är kortare än ett år. I lagen intas även bestämmelser om behandlingen i försäkringsanstalten av ersättningsärenden som gäller idrottsutövarna.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2007.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

På grund av idrottsutövandets särdrag tillämpas inte den allmänna arbetspensions- och olycksfallsförsäkringslagstiftningen på idrottsutövare. Den sociala tryggheten för idrottsutövare som får sin huvudsakliga utkomst från idrottandet har ordnats genom den lag om olycksfalls- och pensionskydd för idrottsutövare (575/2000) som trädde i kraft den 1 juli 2000. Lagen gäller idrottsutövare som har kommit överens med en idrottsförening eller en annan organisation som bedriver idrottsverksamhet om att de för idrottandet får 9 526,16 euro i skattepliktig lön per år eller spelsäsong. Föreningen eller den organisation som bedriver idrottsverksamhet skall för en sådana idrottsutövare ordna i lagen föreskriven olycksfalls- och pensionsförsäkring till dess idrottsutövaren fyller 38 år. En idrottsutövare som inte har någon sådan överenskommelse (utövare av individuella idrotter), men som för idrottandet får minst 9 526,16 euro i skattepliktig inkomst per år, skall själv ordna ett motsvarande försäkringsskydd.

I olycksfallsskyddet ingår olycksfallspension som betalas för inkomstbortfall på grund av arbetsoförmåga, familjepension som betalas efter en idrottsutövare som avlidit samt andra förmåner som nämns i 2 kap. i lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948), t.ex. menersättning och mentillägg samt rehabilitering till ett nytt yrke om idrottsutövaren på grund av en idrottsskada inte längre kan fortsätta idrottandet. Dagpenning som betalas på grund av arbetsoförmåga betalas inte till idrottsutövare. Dessutom omfattar skyddet en ålderspensionsförsäkring för vilken den försäkringspliktige till försäkringsbolaget skall betala 4,5 procent i försäkringspremie av den lön som ligger till grund för försäkringen.

Antalet idrottsutövare som var försäkrade i enlighet med lagen om olycksfalls- och pensionskydd för idrottsutövare uppgick 2005 till sammanlagt ca 1 000. Av dessa var antalet ishockeyspelare 580, antalet fotbollsspe-

lare 280, antalet basket- och bobollsspelare vardera ca 50 och antalet volleybollsspelare ca 20. Dessutom var 20 friidrottare och enstaka representanter för andra idrottsgrenar försäkrade. För de idrottsutövare som överstiger den nedre gränsen för försäkringen uppgick den lönesumma som ligger till grund för försäkringen till knappt 29 905 000 euro 2005. Den kalkylmässiga medelinkomsten per idrottsutövare uppgick till ca 40 500 euro per år. Inkomstnivån varierar avsevärt mellan olika grenar och idrottsutövare. Inom ishockeyn är inkomsterna högst, och dessutom har utländska spelare en medelinkomstnivå som är nästan det dubbla i jämförelse med inhemska spelare. Antalet olycksfall som skall ersättas uppgick 2005 till sammanlagt 1 209, varav största delen endast orsakade övergående skador.

Det eurobelopp som utgör den nedre gränsen för skyldigheten att försäkra idrottsutövare är inte indexbundet. På grund av stegringen i den allmänna löne- och prisnivån har detta för sin del inneburit att antalet idrottsutövare som omfattas av försäkringen ökat. Enligt förslaget skall den nedre gränsen för försäkringen höjas till 9 600 euro.

Enligt lagen skall grenförbunden och andra organisationer som svarar för tävlingsverksamhet se till att idrottsföreningar och andra organisationer som bedriver idrottsverksamhet samt idrottsutövare, vilka deltar i tävlingsverksamhet anordnad av grenförbunden och de andra organisationer som svarar för tävlingsverksamhet, ordnar försäkringsskydd i enlighet med lagen. För detta ändamål har grenförbunden och organisationerna rätt att ur det register över idrottsutövare och försäkringstagare som förs av Olycksfallsförsäkringsanstaltens förbund få uppgifter om de idrottsutövare som är försäkrade. Idrottsföreningarna och organisationerna skall dessutom varje år underrätta vederbörande grenförbund om hur många idrottsutövare som omfattas av den nämnda lagens tillämpningsområde.

Den nuvarande lagen gör det inte möjligt för grenförbunden att tillräckligt snabbt få uppgifter med tanke på en effektiv tillsyn då

ordnandet av försäkringsskyddet försummas på grund av ekonomiska problem i föreningen. Högsta domstolen har i sin dom nr 3222 (Dnr 1 (15) S2004/15) av den 22 december 2005 ansett att styrelsemedlemmen i en insolvent ishockeyförening inte var personligen ansvarig för skada som orsakades föreningens spelare till följd av att föreningen försummat att ordna försäkringsskydd för spelarna i enlighet med lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare.

För att idrottsutövarnas sociala trygghet inte skall försämrans som en följd av att ordnandet av försäkringsskyddet försummas föreslås att grenförbundens rätt att få uppgifter skall förbättras. Det föreslås att lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare ändras så, att försäkringsbolagen inom en månad sedan spelsäsongen börjat skall underrätta grenförbundet om att en försäkring som tecknats av en till grenförbundet hörande idrottsförening eller någon annan organisation som bedriver idrottsverksamhet har börjat gälla. Med samtycke av de idrottsutövare som omfattas av försäkringen skall också idrottsutövarnas namn och personbe-teckning anmälas.

Anmälan skall göras på motsvarande sätt också då försäkringen börjar gälla eller upphör mitt under försäkringsperioden. I de sistnämnda fallen skall anmälan göras utan dröjsmål och senast inom en månad sedan försäkringen började gälla eller sades upp eller sedan den upphörde utan uppsägning.

I fråga om tystnadsplikten för de uppgifter som grenförbunden erhållit tillämpas bestämmelserna om hemlighållande av uppgifter och annan datasekretess i personuppgifts-lagen (523/1999) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Den försäkring som gäller olycksfalls- och pensionsskyddet för idrottsutövare tecknas i ett privat försäkringsbolag som även sköter uppgifter i anslutning till behandlingen av ersättningsärenden och utbetalningen av ersättning. I lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare ingår inte några bestämmelser om det förfarande som iaktas i fråga om dessa ärenden. I lagens 2 § 2 mom. intas därför en bestämmelse enligt vilken bestämmelserna i lagen om olycksfallsförsäkringen gäller i fråga om behandlingen i en

försäkringsanstalt av ett ärende enligt lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare, beslutsfattande, betalning av ersättning, återkrav av grundlöst utbetald ersättning, preskription av fordran, rätten att få och lämna ut uppgifter samt hemlighållande av uppgifter. Dessa frågor regleras i 4, 5 och 8 kap. i lagen om olycksfallsförsäkring.

Till grund för invalidpensionen och familjepensionen efter idrottsutövaren ligger den skattepliktiga lön som idrottsutövaren på basis av en överenskommelse om idrottsutövande fått under ett år eller en spelsäsong. I övrigt fastställs ersättningen i tillämpliga delar enligt vad som förskrivs i 2 kap. i lagen om olycksfallsförsäkring. Lagen om olycksfallsförsäkring ändrades genom en lag om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring (1358/2004) som trädde i kraft den 1 januari 2005. Genom lagen intogs i 2 kap. i lagen om olycksfallsförsäkring bestämmelser om försäkringsanstaltens skyldighet att till den offentliga sjukvården betala en avgift som fastställs enligt 13 a § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) för de kostnader som föranleds av vården och den medicinska rehabiliteringen av olycksfalls- och trafikskadepatienter, dvs. en s.k. fullkostnadsavgift. Fullkostnadsavgiften gäller inte fortlöpande anstaltsvård. Enligt förslaget skall 2 § 2 mom. i lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare preciseras så, att ersättningen enligt lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare fortfarande skall fastställas enligt bestämmelserna i 2 kap. i lagen om olycksfallsförsäkring förutom när det gäller dagpenning som avses i 16 § 1 mom. 1 punkten samt i 16 a, 17 och 17 a §.

Arbetspensionsskyddet inom idrotten har ordnats på ett sätt som skiljer sig från det obligatoriska arbetspensionsskyddet. Syftet med arbetspensionssystemet och folkpensionssystemet är att ge trygghet i händelse av ålderdom, arbetsoförmåga och familjeförsörjarens dödsfall. På grund av lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare grundar sig största delen av idrottsutövarnas skydd på olycksfallsförsäkringen. Idrottsutövarna har möjlighet att under en arbetskarriär efter den egna idrottskarriären tjäna in eget pensionsskydd såsom arbetstagare eller före-

tagare. Idrottsutövaren har också möjlighet att fondera en del av inkomsterna från idrottandet för användning efter idrottskarriären. Regeringen är medveten om att idrottsföreningar och andra organisationer som bedriver idrottsverksamhet inte betalar arbetsgivares folkpensions- och sjukförsäkringsavgift. Betalningsskyldigheten gäller dock idrottsutövaren. Det är motiverat att den obligatoriska sjukförsäkringsavgiften utsträcks till idrottsverksamhet också när det gäller arbetsgivarnas skyldigheter. Regeringen har för avsikt att bereda en utredning om detta 2007.

2. Propositionens konsekvenser

Propositionen förbättrar genomförandet av idrottsutövarnas sociala trygghet genom att öka grenförbundens möjligheter att, på det sätt som förbundets konkurrensregler medger, ingripa i ett tidigare skede än för närvarande i försummelser av ordnandet av försäkringsskyddet. Vilken effekt den föreslagna ändringen har påverkas i sista hand av hur snabbt försäkringsbolagen avslutar försäkringen då betalningen av försäkringspremierna försumrats.

En höjning av den nedre gränsen för försäkringsskyldigheten minskar i ringa utsträckning idrottsföreningarnas kostnader för

ordnandet av försäkringsskydd. Propositionen har inte några statsekonomiska konsekvenser.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. I beredningen har deltagit representanter för Finlands näringsliv, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC, Jääkiekon SM-liiga Oy, Suomen Jääkiekkoliijat ry, Jalkapallon Pelaajajyhdistys ry och Finlands Idrott rf. I samband med beredningen har representanter för Jalkapallon Veikkausliiga, Finlands Bollförbund rf, Suomen jääkiekkoliitto ry, Skattestyrelsen och Försäkringsaktiebolaget Pohjola hörts.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

Den högre försäkringsgränsen enligt 1 § tillämpas inte på en spelsäsong som pågår när lagen träder i kraft, utan först på en ny spelsäsong som börjar efter ikraftträdandet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 16 juni 2000 om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare
(575/2000) 1 § och 2 § 2 mom. samt
fogas till 5 § ett nytt 3 mom. som följer:

1 §

Försäkringskyldighet

Om en idrottsutövare har kommit överens med en idrottsförening eller en annan organisation som bedriver idrottsverksamhet om att han eller hon för idrottandet får minst 9 600 euro i skattepliktig lön under ett år eller en spelsäsong som är kortare än ett år, skall föreningen eller organisationen till dess att idrottsutövaren fyller 38 år genom försäkring för honom eller henne ordna sådan trygghet för olycksfall och ålderdom som föreskrivs i denna lag.

Om en idrottsutövare, som inte har en sådan överenskommelse som avses i 1 mom., för idrottandet får minst 9 600 euro i skattepliktig inkomst under ett år, skall han eller hon genom att själv teckna en försäkring ordna sådan trygghet som avses i 1 mom.

2 §

Olycksfallsskydd

Olycksfallspension till följd av invaliditet och familjepension efter en idrottsutövare som avlidit betalas på basis av den i 4 § angivna lön eller inkomst som ligger till grund för försäkringen. Ersättningen och förutsätt-

ningarna för den bestäms i övrigt utgående från olycksfallsåret i enlighet med 2 kap. och 60 § 1 mom. i lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948). Härvid tillämpas dock inte vad som föreskrivs i 16 § 1 mom. 1 punkten samt 16 a, 17 och 17 a § i lagen om olycksfallsförsäkring. I fråga om behandlingen i en försäkringsanstalt av ett ärende enligt denna lag, meddelande av beslut, betalning av ersättning, återkrav av grundlöst utbetald ersättning, preskription av fordran, rätten att få och lämna ut uppgifter samt hemlighållande av uppgifter gäller dessutom vad som föreskrivs i lagen om olycksfallsförsäkring.

5 §

Uppgifterna för Olycksfallsförsäkringsanstalternas förbund och försäkringsanstalterna

För den uppgift som anges i 6 § skall försäkringsanstalterna varje år senast inom en månad sedan spelsäsongen börjat underrätta grenförbundet om att en försäkring enligt denna lag som tecknats av en till grenförbundet hörande idrottsförening eller annan organisation som bedriver idrottsverksamhet har börjat gälla. Med samtycke av de idrottsutövare som omfattas av försäkringen skall de-

ras namn och personbeteckning fogas till anmälan. Försäkringsanstalterna skall på motsvarande sätt underrätta grenförbundet också om att en försäkring börjar gälla eller upphör mitt under spelsäsongen. Anmälan skall då göras utan dröjsmål och senast inom en månad sedan försäkringen började gälla

eller sades upp eller sedan försäkringen upphörde utan uppsägning.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Bestämmelserna i 1 § tillämpas på spelsäsonger som börjar den 1 januari 2007 eller därefter.

Helsingfors den 19 oktober 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Tuula Haatainen*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 16 juni 2000 om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare
(575/2000) 1 § och 2 § 2 mom. samt
fogas till 5 § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 §

Försäkringsskyldighet

Om en idrottsutövare har kommit överens med en idrottsförening eller en annan organisation som bedriver idrottsverksamhet om att han eller hon för idrottandet får minst 9 526,16 euro i skattepliktig lön per år eller spelsäsong, skall föreningen eller organisationen till dess att idrottsutövaren fyller 38 år genom försäkring för honom eller henne ordna sådan trygghet för olycksfall och ålderdom som föreskrivs i denna lag.

Om en idrottsutövare, som inte har en sådan överenskommelse som avses i 1 mom., för idrottandet får minst 9 526,16 euro per år, skall han eller hon genom att själv teckna en försäkring ordna sådan trygghet som avses i 1 mom.

2 §

Olycksfallsskydd

Olycksfallspension till följd av invaliditet och familjepension efter en idrottsutövare som avlidit betalas på basis av den i 4 § angivna lön eller inkomst som ligger till grund för försäkringen. Ersättningen och förutsättningarna för den bestäms i övrigt utgående från olycksfallsåret, i tillämpliga delar i enlighet med 2 kap. och 8 kap. 60 § 1

Föreslagen lydelse

1 §

Försäkringsskyldighet

Om en idrottsutövare har kommit överens med en idrottsförening eller en annan organisation som bedriver idrottsverksamhet om att han eller hon för idrottandet får minst 9 600 euro i skattepliktig lön *under ett år eller en spelsäsong som är kortare än ett år*, skall föreningen eller organisationen till dess att idrottsutövaren fyller 38 år genom försäkring för honom eller henne ordna sådan trygghet för olycksfall och ålderdom som föreskrivs i denna lag.

Om en idrottsutövare, som inte har en sådan överenskommelse som avses i 1 mom., för idrottandet får minst 9 600 euro *i skattepliktig inkomst under ett år*, skall han eller hon genom att själv teckna en försäkring ordna sådan trygghet som avses i 1 mom.

2 §

Olycksfallsskydd

Olycksfallspension till följd av invaliditet och familjepension efter en idrottsutövare som avlidit betalas på basis av den i 4 § angivna lön eller inkomst som ligger till grund för försäkringen. Ersättningen och förutsättningarna för den bestäms i övrigt utgående från *olycksfallsåret i enlighet* med 2 kap. och 60 § 1 mom. i lagen om olycks-

Gällande lydelse

mom. lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948). Den nämnda lagens 2 kap. 16 § 1 mom. 1 punkten, 16 a, 17 och 17 a § tillämpas emellertid inte.

Föreslagen lydelse

fallsförsäkring (608/1948). Härvid tillämpas dock inte vad som föreskrivs i 16 § 1 mom. 1 punkten samt 16 a, 17 och 17 a § i lagen om olycksfallsförsäkring. I fråga om behandlingen i en försäkringsanstalt av ett ärende enligt denna lag, meddelande av beslut, betalning av ersättning, återkrav av grundlöst utbetald ersättning, preskription av fordran, rätten att få och lämna ut uppgifter samt hemlighållande av uppgifter gäller dessutom vad som föreskrivs i lagen om olycksfallsförsäkring.

5 §

Uppgifterna för Olycksfallsförsäkringsanstalternas förbund och försäkringsanstalterna

För den uppgift som anges i 6 § skall försäkringsanstalterna varje år senast inom en månad sedan spelsäsongen börjat underrätta grenförbundet om att en försäkring enligt denna lag som tecknats av en till grenförbundet hörande idrottsförening eller annan organisation som bedriver idrottsverksamhet har börjat gälla. Med samtycke av de idrottsutövare som omfattas av försäkringen skall deras namn och personbeteckning fogas till anmälan. Försäkringsanstalterna skall på motsvarande sätt underrätta grenförbundet också om att en försäkring börjar gälla eller upphör mitt under spelsäsongen. Anmälan skall då göras utan dröjsmål och senast inom en månad sedan försäkringen började gälla eller sades upp eller sedan försäkringen upphörde utan uppsägning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 1 § tillämpas på spelsäsonger som börjar den 1 januari 2007 eller därefter.
